

Colecția de clișee pe sticlă Ion Popescu Voitești

Ion Catană

Printre colecțiile Muzeului Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”¹, un loc aparte îl ocupă colecția de clișee pe sticlă care a aparținut lui Ion Popescu Voitești.

Fiu al meleagurilor gorjene, geologul Ion Popescu-Voitești² (1876-1944) si-a consacrat întreaga viață cercetării structurii pământului românesc.

Imaginile fotografice din *Colecția de clișee pe sticlă Ion Popescu Voitești*, în marea lor majoritate, au ca suport material sticlă subțire de 1 – 1,2 mm. Pe acest suport este așternută o emulsie (peliculă fină de gelatină) care formează stratul fotosensibil. În acest strat se află cristale microscopice de săruri de argint – clorură sau bromură, cristale care sub acțiunea luminii se disociază în atomi de argint metalic și atomi de brom sau clor³. Cu cât este mai subțire stratul de gelatină, cu atât crește sensibilitatea filmului, și scade contrastul. Pe aceste plăci uscate pot fi obținute imagini în negativ sau pozitiv. Alte imagini au fost imprimate pe celuloid, sau mai târziu, pe acetat și nitrat de celuloză, care aveau și avantajul că nu erau inflamabile. Toate suporturile de imagine au un ultim strat superficial de gelatină mai dură, care protejează suprafața clișeului de vătămări.

În muzeu, clișeele din colecția *Ion Popescu Voitești* sunt depozitate într-o sală aflată la etajul întâi al clădirii. Podeaua este acoperită cu parchet, încălzirea este centralizată, iluminatul se face cu un bec economic cu lumina albă, unica fereastră este acoperită cu o transperantă din material textil de culoare neutră. A fost montat un sistem de securitate cu senzori de prezență și senzori de detecție a fumului⁴. La geam sunt instalate gratii. În această încăpere avem instalat un termohigrometru digital⁵. O dată pe săptămână, când se face curățenie (prin aspirare), sunt citite aparatele și se face reglajul în funcție de necesități.

La calorifer a fost instalat un termostat care poate fi reglat pentru anume valori

1 Litua, 9, Anuarul Muzeului Județean Gorj, 1999.

2 ibidem.

3 King, J. A., *Fotografia digitală*, Editura Tehnică, București, 2001.

4 *Norme de prevenire și stingerea incendiilor*, Ministerul Culturii, București, 1999.

5 Moldoveanu, Aurel, *Conservarea Bunurilor Culturale*, Ministerul Culturii și Cultelor, Centrul pentru formare, educație permanentă și management în domeniul culturii, București, 2003.

ale temperaturii.

Microclimatul este monitorizat, este stabil, se înscrie în limitele acceptate de regulile de conservare: 18/20°C, umiditatea relativă este în jurul valorii de 50%⁶, însă iarna, când funcționează sistemul de încălzire, pentru a menține această valoare a umidității este necesară punerea unor tăvițe cu apă sub calorifer. Toate aceste măsuri sunt obligatorii deoarece la o temperatură mai mare și umiditate mai mică, – așa cum are tendința să fie în această încăpere, există pericolul de desprindere de pe suport a peliculei de gelatină, ceea ce ar duce la exfolierea clișeeilor⁷, la distrugerea imaginilor imprimate.

Toate clișeele⁸ – și cele pe sticlă și cele pe celuloid sau acetat, au fost puse în cutiile originale (*fig. 1*). Încă la data intrării, în muzeu erau așezate câte 10-12 clișee în cutii originale din carton rezistent. Cutiile sunt numerotate. Pentru că sticla este un material casant, extrem de fragil, cutiile sunt așezate în poziție verticală, în sertarele unui dulap închis.

De când s-a intrat în era calculatorului⁹, informațiile din toate registrele de inventar au fost introduse în sistem digital. Pentru protejarea suportului pe care sunt imprimate imaginile – celuloid, sticlă sau acetat – a fost inițiat un program de fotografiere a clișeeilor¹⁰ și apoi scanare acestor fotografii. Cu originalele se va lucra doar în cazuri de excepție, cu foarte mare atenție, iar manipularea se va face doar de către conservatorul de colecție.

În anexe sunt prezentate clișee pe sticlă *negativ/pozitiv* realizate prin fotografiere directă ori scanate și prelucrate prin tehnică digitală (*fig. 2-12*).

BIBLIOGRAFIE

Iarovici, E., *Farmecul luminii – iluminarea cu lămpi fulger*, Editura Tehnică, București, 1971.

Iarovici, E., *Fotografia și lumea de azi*, Editura Tehnică, București, 1989.

King, J. A., *Fotografia digitală*, Editura Tehnică, București, 2001.

Litua, 9, Anuarul Muzeului Județean Gorj, 1999.

Moldoveanu, A., *Conservarea Bunurilor Culturale*, Ministerul Culturii și Cultelor, Centrul pentru formare, educație permanentă și management în domeniul culturii, București, 2003.

Morozan, D, Mihăilescu, Fl, *Realizarea și exploatarea diapozitivelor*, Editura Tehnică, București, 1980.

Negrea, Traian, *Povestea fotografiei*, Editura Tehnică, București, 1957.

⁶ ibidem.

⁷ ibidem, King, J. A., op.cit., p.45

⁸ ibidem.

⁹ E. Iarovici, *Fotografia și lumea de azi*, Editura Tehnică, București, 1989.

¹⁰ Târnoveanu, Oberländer, Irina, *Un viitor pentru Trecut – Ghid de bună practică pentru păstrarea bunurilor*, Editura CIMEC, București, 2002. p. 68

Novac, Mircea, *Fotografia de la A la Z*, Editura Tehnică, București, 1973.

Norme de prevenire și stingerea incendiilor, Ministerul Culturii, București, 1999.

Pogany, Iuliu, *Fotografia de la teorie la practică*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987.

Târnoveau, Oberländer, Irina, *Un viitor pentru Trecut – Ghid de bună practică pentru păstrarea bunurilor*, Editura CIMEC, București, 2002.

Tomescu, N., *Estetica imaginii fotografică*, Editura Tehnică, București, 1972.

Silistraianu, Corneliu, *Punerea la punct la fotografiere*, Editura Tehnică, București, 1964.

Varga, M., Iosif, I.M., *Fotografia, tehnologie și creativitate*, Editura Tehnică, București, 1986.

ANEXE

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

Fig. 9

Fig. 10

Fig. 11

Fig. 12

